

Lausuntopyyntö (VN/31113/2022) Valtioneuvoston asetus hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen sisällöstä ja valmistelusta
649/03.00.00.00/2022

Tulevaisuuslautakunta 13.12.2022 § 53

Lisätiedot Muutosjohtaja Elina Felin, p. 013 330 9850, elina.felin@siunsote.fi.

Päätösehdotus Muutosjohtaja Felin Elina:

Tulevaisuuslautakunta antaa asiassa sosiaali- ja terveysministeriölle seuraavan lausunnon:

Asetusluonnoksessa esitetyt sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021) mukaisen yhteistyösopimuksen sisältöä tarkentavat säädökset ovat pääsääntöisesti tarpeellisia ja tarkoituksenmukaisia. Tulevaisuuslautakunta pyytää kuitenkin sosiaali- ja terveysministeriötä kiinnittämään huomiota seuraaviin kohtiin:

1 § 2 kohdan määritelmää vaativimmista vammaispalveluista on tarpeen täsmentää. Vaatimus sopia yhteistyöstä näissä moniammatillisesti ja ensisijaisesti lähipalveluina toteutettavissa palveluissa ei yksilöidy riittävän tarkasti perustelumuiustiossakaan.

2 § TKKI-toimintojen strateginen yhteistyö yhteistyöalueella on kannatettavaa, mutta sen tulee perustua vapaaehtoisuuteen, eikä pakottavaan lainsäädäntöön. Kirjauksessa tulee jättää riittävä liikkumavara ja päätösvalta TKKI-toiminnassa hyvinvointialueille itselleen, kunkin oman hyvinvointialuestrategian ja paikallisten tarpeiden mukaisesti.

3 § osalta yhteistyö on kannatettavaa, mutta sen tulee perustua vapaaehtoisuuteen, eikä pakottavaan lainsäädäntöön. On kiinnitettävä huomioita siihen, että yhteistyössä painottuu yhteinen vapaaehtoinen sopiminen ja hyvinvointialueet yhdessä määrittävät ne järjestelmät, joissa yhteistyön tekeminen on järkevää.

4 § kohdan 1 sanamuotoa tulisi korjata, koska lauseesta tulee virheellinen johtopäätös, että HUS-yhtymä ohjaisi yliopistollista sairaalaa ylläpitävien hyvinvointialueiden rinnalla kaikkien hyvinvointialueiden valmiussuunnittelua. Tämä ei liene tarkoitus.

Asetuksen 4 § 1 mom 3 k osalta perustelumuiustiossa todetaan, että yhteistyöalueen sosiaali- ja terveydenhuollon valmiutta ja varautumista ohjaavan ”Ryhmän kokoonpanossa tulisi huomioida perusterveydenhuollon, erikoissairaanhoidon, sosiaalihuollon ja pelastustoimen edustus sekä tarvittava asiantuntemus ympäristöterveydenhuollosta ja alueen kuntien varautumisesta. Edellä mainittujen lisäksi kaikessa valmius ja varautumistoiminnassa tulisi huomioida yksityinen ja kolmas sektori.” Perustelumuiustiossa kirjatun lisäksi

ryhmän kokoonpanossa olisi hyvä huomioida myös tukipalvelujen kuten logistiikan, hankintojen ja ruokahuollon riittävä edustus, koska ne ovat isossa roolissa esim. osana materiaalisen varautumisen prosessia. Yhteistyö materiaalien hankinnassa ja sopimuksissa liittyy myös materiaaliseen varautumiseen. Lainsäädännön tulee mahdollistaa hyvinvointialueiden yhteistyö materiaalihankinnoissa ja tietyissä palveluhankinnoissa, mutta on hyvä, että se nyt esitetyllä tavalla perustuu vapaaehtoiseen sopimiseen niistä asioista, joissa hyvinvointialueet näkevät hyötyjä hyvinvointialuerajat ylittävässä yhteistyössä.

5-6 § Ei lausuttavaa.

Päätös

Hyväksyttiin.

Selostus

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen sisällöstä ja valmistelusta.

Pohjois-Karjalan hyvinvointialueen hallintosäännö mukaisesti tulevaisuuslautakunta vastaa yhteistyöalueen yhteistyön ohjaamisesta

Suomi on jaettu viiteen yhteistyöalueeseen ja kukin hyvinvointialue, Helsingin kaupunki ja HUS-yhtymä kuuluu yhteen viidestä yhteistyöalueesta. Pohjois-Karjalan hyvinvointialue kuuluu Itä-Suomen yhteistyöalueeseen yhdessä Etelä-Savon, Keski-Suomen ja Pohjois-Savon hyvinvointialueiden kanssa.

Yhteistyöalueen tarkoitus on turvata palvelujen saatavuus ja sopia työnjaosta tehtävissä, joissa tarvitaan osaamisen varmistamiseksi tai kustannustehokkaan toiminnan vuoksi alueellista yhteistyötä. Yliopistollista sairaalaa ylläpitävät hyvinvointialueet ja HUS-yhtymä kuuluvat sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain (612/2021, jäljempänä sote-järjestämislaki) 35 §:n mukaan kukin eri yhteistyöalueeseen siten, että kullakin yhteistyöalueella on yksi yliopistosairaala.

Samaan yhteistyöalueeseen kuuluvat hyvinvointialueet laativat hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen, jonka sisällöstä ja valmistelusta säädetään sote-järjestämislain 36 ja 37 §:ssä. Yhteistyösopimuksen tarkoituksena on varmistaa yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden työnjako, yhteistyö ja yhteensovittaminen siltä osin kuin se on tarpeellista hyvinvointialueiden lakisääteisten tehtävien toteutumisen turvaamiseksi. Yhteistyösopimuksen on edistettävä sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta, tuottavuutta, laatua, asiakas- ja potilasturvallisuutta, tarpeenmukaisuutta, yhdenvertaista saatavuutta, kielellisiä oikeuksia sekä palveluketjujen ja palvelukokonaisuuksien toimivuutta. Lisäksi sopimuksessa on varmistettava, että yhteistyösopimuksen perusteella sosiaali- ja

terveydenhuoltoa antavassa toimintayksikössä on tehtävän hoitamiseksi riittävät taloudelliset ja henkilöstövoimavarat sekä osaaminen.

Asetusluonnoksessa ehdotetaan säädettäväksi samaan yhteistyöalueeseen kuuluvien hyvinvointialueiden yhteistyösopimuksen tarkemmasta sisällöstä ja valmistelusta.

Asetusluonnoksen mukaan yhteistyöalueen hyvinvointialueiden on yhteistyösopimuksessa sovittava sote-järjestämislain 36 §:ää täydentäen seuraavista asioista: harvoin tarvittavien tai erityisen vaativien sosiaali- ja terveydenhuollon palveluiden järjestämisestä, koulutus-, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan yhteensovittamisesta, yhteistyöstä sähköisissä palveluissa ja tietojärjestelmissä, häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumisesta sekä valmiusyksikön toiminnan järjestämisestä. Lisäksi Eteläisen yhteistyöalueen on sovittava Helsingin kaupungin ja HUS-yhtymän tehtävistä.

Lausuntoja pyydetään kaikkiin yllä mainittuihin asetuksen pykäliin liittyen.